

vyhovují obsahu dovolaných průvodů, a osvojil si je proto soud odvolací pro své rozhodnutí. První soud dbal i žalobcova tvrzení, že se žalovaná zdráhá vyplatiti i náhradu 7.770 Kč rozhodčími zjištěnou. Právem uvádí, že toto žalobcovo tvrzení jest nezávažné, ježto žalobce výslovně prohlásil, že se této částky touto žalobou nedomáhá.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Jest nesporno, že o výši náhrady bylo provedeno rozhodčí řízení podle § 12 všeob. poj. podm., a zjištěno, že se toto řízení týkalo určení číselné výše celého pojištěného nároku, že se obě strany na provedení tohoto rozhodčího řízení dohodly a že rozhodčím výrokem byla škoda způsobená požárem zjištěna 7.770 Kč. Tím bylo rozhodnuto o výši celého nároku a byla tím vyřízena věc pro strany s konečnou platností, neboť § 12 prvý odstavec všeob. poj. podm. stanoví, že odhad takto vykonaný má závaznou moc pro obě strany. V důsledku toho nemůže se žalobce z pojistky domáhati zaplacení sumy převyšující částku odhadem zjištěnou, a byla tudíž žaloba nižšími soudy zamítnuta právem. Nebylo proto třeba prováděti důkazy žalující stranou nabídnuté o výši škody, ale byly postrádatelné i důkazy nabízené jí o tom, že žalovaná od počátku neuznávala nárok na náhradu, neboť bylo v této příčině zjištěno, že se obě strany podrobily rozhodčímu řízení podle § 12 všeob. poj. podm., a okolnost, že žalovaná, jak ostatně sama připouští, dovolávajíc se § 14 písm. e) všeob. poj. podm., odpírá též zaplacení sumy odhadem zjištěné, jest pro posouzení této právní rozepře bez významu. Není tudíž řízení odvolacího soudu vadným proto, že tyto dovoláním postrádané důkazy nebyly provedeny. Než liché jsou i výtky učiněné napadenému rozsudku s hlediska dovolacího důvodu § 503 čís. 4 c. ř. s. Názor, že sporná věc nepatří na pořad práva, odvolací soud nevyslovil, ale odvolací soud nezamítl žalobu ani proto, že se pokládal za věcně nepřislušna, nýbrž učinil tak, poněvadž pokládal odhad podle § 12 všeob. poj. podm. za závazný pro obě strany, a právem z toho usoudil, že se žalobce, jak již shora uvedeno, proti žalované pojišťovací společnosti z pojistky nemůže domáhati zaplacení sumy převyšující částku zjištěnou odhadem.

Čís. 9016.

Při knihovním zápisu práva v poznamenaném pořadí nezáleží na tom, ze které doby jest dluhopis, na jehož základě má býti povolen zápis v poznamenaném pořadí, jen když byl zápis proveden v době, na niž byla omezena účinnost poznámky pořadí. Lhostejno, že v mezidobí byla nemovitost zcizena. V takovém případě nezáleží na tom, kdy vlastník nemovitosti, jenž zažádal o poznámku pořadí, zřídil listinu o jejím skutečném zatížení, zda před tím či potom, kdy nemovitost zcizil.

(Rozh. ze dne 8. června 1929, R I 392/29.)

Soud první stolice povolil záznam zástavního práva v pořadí poznámky pořadí. Rekursní soud knihovní žádost zamítl. Důvody: Usnesením okresního soudu v M. ze dne 20. října 1927 povolena byla manželům Josefu a Josefě H-ovým, tehdejšími majitelům domu v M., knihovní poznámka pořadí ve smyslu § 56 knih. zák. pro zápůjčku 45.000 Kč na dům s účinkem do 17. října 1928. Jak ze spisů okresního soudu v M. č. d. 591/28 a úředního výpisu z vložky čís. 237 pozemkové knihy pro kat. obec M. ze dne 17. prosince 1928 zřejmo, prodali manželé H-ovi dům smlouvou trhovou ze dne 28. srpna 1928 manželům Josefu a Anežce K-ovým, a bylo podle usnesení okresního soudu ze dne 30. srpna 1928 vloženo právo vlastnické na dům pro manžele K-ovy ve vložce čís. 237 poz. knihy pro kat. obec M. Jest sice správné, že podle § 56 knih. zák. může zápis v pořadí knihovní poznámky i tehdy býti povolen, když nemovitost přešla zatím na třetí osobu, toto ustanovení, jež jest výjimkou z všeobecného ustanovení § 21 knih. zák. a které tudíž nemůže býti vykládáno extensivně, předpokládá však přirozeně, že žádaný zápis v pořadí knihovní poznámky jest jak podle ostatních ustanovení knihovního zákona tak i podle předpisů občanského zákona přípustným. Uváží-li se, že dlužní úpis, jímž uznali manželé Josef a Josefa H-ovi pohledávku manželů Jana a Josefiny F-ových Kč 4.000 s přísl. za svůj pravý dluh, zavázali se ji zaplatiti a dali k zajištění dluhu toho do zástavy dům, datován jest dne 1. října 1928, tudíž pochází z doby, kdy manželé H-ovi knihovními vlastníky domu již nebyli, a dům ten do zástavy dáti a zástavním právem pro svůj dluh zatížit již nemohli, nemohl na základě tohoto dlužního úpisu bez průkazů řádného svolení manželů K-ových býti povolen žádaný zápis záznamu práva zástavního pro pohledávku Jana a Josefy F-ových Kč 4.000 s přísl. v pořadí shora uvedené knihovní poznámky. Také ustanovení § 94 čís. 3 knih. zák. překáží povolení žádaného záznamu, neboť podle toho ustanovení lze zápis knihovního práva povolit, je-li obsahem předložených listin odůvodněn, tomu však tak nebylo, protože se zřízení zástavy ohledně zmíněného domu stalo manžely H-ovými v době, kdy jim ohledně zmíněného domu příslušela dispoice. Nelze také nepoukázat k tomu, že podle smlouvy trhové ze dne 28. srpna 1928 převzali manželé K-ovi na srážku kupní ceny jen pohledávky spořitelny M. a občanské záložny v M. a že by povolení zápisu žádané manžely Janem a Josefinou F-ovými odporovalo důvěře bezelstného nabývání knihovního majetku, kdyby se nemovitost zatěžovala zástavními právy pro dluhy, které nynější vlastníci vůbec neučinili a ani nepřevzali.

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Nejvyšší soud vyslovil již ve svém rozh. čís. 7251 právní zásadu, že při knihovním zápisu práva v poznamenaném pořadí podle §§ 53 a násl. kn. zák. nezáleží na tom, ze které doby pochází dluhopis, na jehož základě má býti proveden zápis v poznamenaném pořadí, jen když zápis byl proveden v době, na niž byla omezena účinnost poznámky pořadí.

Nezáleží na tom, protože zákon nikde neklade požadavek, že dluhopis musí pocházeti z určité doby dřívější, nýbrž vyhledává se jednak, by dluhopis vykazoval náležitosti pro zápis zástavního práva nutné jak po stránce věcné tak po stránce formelní, jednak by vtělení se stalo v době, na niž poznámka pořadí byla omezena (§ 55 kn. zák.). Důvody rekursního usnesení tento názor nijak nevyvracejí. Byť i se nemovitost, v jejíž knihovní vložce se měl zápis práva zástavního státi, prodejem stala pro manžely H-ovy majetkem cizím, nebylo to závadou, by jej nemohli dáti do zástavy a zatížit zástavním právem, neboť poznámkou pořadí zabezpečili si právě, jakž plyne z ustanovení § 56 druhý odstavec kn. zák., disposiční právo v naznačeném směru pro dobu účinnosti poznámky i pro ten případ, kdyby nemovitost v době té byla převedena na někoho jiného. Úzký výklad, ježž tomuto ustanovení dává vzhledem k § 21 kn. zák. rekursní soud, nemá opory v doslovu zákona a přičí se jeho účelu, by věřitel, jenž vlastníku nemovitosti poskytuje úvěr, jehož výše ještě není stanovena nebo stanovena býti nemůže, měl možnost, opatřiti si k zajištění své pohledávky jistotu, že tato jeho pohledávka z úvěru v jednoroční době zákonem stanovené na dlužníkově nemovitosti v pořadí poznámky bude moci býti vložena proti komukoli, jak blíže rozvedeno v rozh. čís. 4760 a 3733 sb. n. s. Při tomto účelu poznámky pořadí jest ovšem také bez právního významu, kdy vlastník nemovitosti, jenž o poznámku pořadí žádal, zřídil listinu o jejím skutečném zatížení, zda před tím či po tom, co nemovitost prodal, neboť to je již provedením toho, k čemu se žádostí o poznámku právně a platně byl zavázal s účinností i pro svého právního nástupce. Byl-li tudíž výměr, kterým poznámka byla povolena, se žádostí o zápis zástavního práva v jejím pořadí podle dluhopisu ze dne 1. října 1928 jinak bezvadného předložen, nelze v příčině té namítati, že žádost není odůvodněna obsahem předložených listin (§ 94 čís. 3 kn. zák.). Nelze se ve prospěch názoru rekursního soudu dovolávati ani zásady o důvěře ve stav pozemkové knihy, neboť nabyvatelé mohli a při patřičné pozornosti musili z pozemkové knihy seznati, že na kupované nemovitosti vážne poznámka pořadí, a musili si při tom uvědomiti, že nemovitost ta v mezích této poznámky může býti zatížena i bez jejich — nabyvatelů — vědomí a přičinění. Rozlišovati v ochraně důvěry nabyvatelů podle toho, zda se zatížení v řečených mezích stalo na základě listiny z doby před jejich koupí či po ní, nemá praktického důvodu, protože hospodářský výsledek zápisu zástavního práva a ochrana proti němu jest pro nové majitele v obou případech stejná, totiž ručení za cizí dluh prodatelů, jehož se lze uvarovati jen buď výmazem poznámky aneb převzetím výměru o jejím povolení do vlastní moci nabyvatelů nemovitosti. Opominuli-li této opatrnosti, jde to na jejich vrub, ale nelze v tom viděti porušení zásady o důvěře ve stav pozemkové knihy.

Čís. 9017.

Při místních obchodech neplatí ustanovení čl. 347 obch. zák. Při řešení otázky, zda jde o obchod distanční či místní, jest rozhodným, zda